

18.4.2023

Kuuluuko vammaisten ihmisten ääni eduskunnassa?

Suomi on ratifioinut YK:n vammaisoikeuksien sopimuksen jo vuonna 2016. Tämä ratifiointi ei kuitenkaan ole välttämättä tuonut vammaisille tasa-arvoista elämää yhteiskunnassa. Voi jopa todeta, että ratifiointit ja julistukset ovat oma tarinansa ja se oikea arkielämä haasteineen ja ennakkoluuloineen on se toinen todellisuus.

Vammaisuus käsitteenä ei ole yksiselitteinen asia, vaan se syntyy yksilön suhteesta ympäristöönsä – ei pelkästään yksilön tilasta. Vammaisen henkilön elämänlaatuun vaikuttaa yhteiskunnan sosiaalipoliittiset päätökset. Niiden perusteella tehdään mm. vammautuneen henkilön asumiseen, hoitoon, kuntoutukseen ja toimentuloon liittyvät päätökset. Vaikka arkielämässä ei aina pystytä asettamaan selkeää rajaa vamman ja vammattomuuden välille, on yleinen yhteisymmärrys siitä (mm. YK), että yhteiskunnassamme n. 15 %:lla kansalaisista on jonkinlainen vammaksi luokiteltava rajoite.

Suomessa aloittaa lähiaikoina uusi hallitus, jonka toivomme huomioivan vammaisten henkilöiden erityistarpeet ja tekevän päätöksiä, joilla heikoimmassa tilanteessa olevien ihmisten asemaa yhteiskunnassa voidaan parantaa. Vammaispolitiikan lähtökohtana ovat perus- ja ihmisoikeudet. Vammaisten henkilöiden syrjimättömyys on kirjattu Suomen perustuslakiin. Suomi on myös YK:n ja Euroopan Unionin jäsenvaltiona sitoutunut edistämään kaikille avointa yhteiskuntaa.

Yhteiskunnan eri toimijoiden, mm. poliittisten päättäjien, on pidettävä kirkkaana mielessä se, että vammaisilla henkilöillä on rajoitteistaan huolimatta täysin samat oikeudet yhteiskunnassa kuin muillakin. Heillä on oikeus osallistua päätöksentekoon yhdenvertaisesti. Ihmisoikeudet eivät ole erilaisia vamman tai sen asteen mukaan.

Lokakuussa astuu voimaan uusi vammaispalvelulaki, jonka toteuttamista virkamiesten on seurattava. Myös me aivovammautuneiden henkilöiden etujärjestönä seuraamme, kuinka aivovammautuneet henkilöt saavat heille kuuluvat palvelut. Tehdään yhdessä kaikille yhdenvertainen Suomi.

Timo Kallioja, hallituksen puheenjohtaja, Aivovammaliitto ry

Päivi Puhakka, toiminnanjohtaja, Aivovammaliitto ry